

Van der Staaij

wordt uitgelegd. Staatsrechtelijk vind ik het overigens niet zo gelukkig om over circulaire van de staatssecretaris overleg te voeren; dat is een beetje de suggestie die uit de nota naar aanleiding van het verslag naar voren komt. Als er kennelijk behoefte bestaat om nog over de uitwerkingsregels te spreken, toont dit aan dat de normering niet geheel toereikend is. Op grond hiervan zou kunnen worden overwogen een en ander ten minste naar het niveau van een AMvB te tillen.

Positief waarderen wij de voorlichtingscampagne die de staatssecretaris heeft aangekondigd tegenover de oud-Nederlanders die in aanmerking zouden kunnen komen voor het herkrijgen van de Nederlandse nationaliteit. Wij hebben voorts gepleit voor een flexibele overgangsregeling. Ik meen dat met het amendement op stuk nr. 29 van collega Verhagen en mij, waarin verlenging tot twee jaar wordt voorgesteld, aan de bezwaren van de staatssecretaris ten aanzien van het eerdere amendement tegemoet wordt gekomen.

Vervolgens wil ik nog op enkele amendementen ingaan, allereerst het amendement op stuk nr. 10 betreffende het verlenen van Nederlanderschap aan vluchtelingen. De sympathie die wij hiervoor in eerste termijn hebben uitgesproken, is niet verminderd. Ik zie geen internationale verplichting om wat dit betreft te gaan van vijf naar drie jaar. Wij zijn niet overtuigd door de argumentatie van de staatssecretaris.

Wat betreft het amendement op stuk nr. 19 hebben wij in een interruptiedebatte over de taaleis standpunt al toegelicht. Wij hebben aangegeven waarom er in onze visie een wezenlijke samenhang is tussen nationaliteit en taal; wij vinden dat van een vreemdeling die Nederlander wil worden, een behoorlijke kennis van de Nederlandse taal mag worden gevraagd. Dat is voor ons de norm die duidelijk uit deze wet naar voren zou moeten komen. Daarom steunen wij dit amendement. Moeite hebben wij met het amendement dat collega Dittrich als alternatief heeft ingediend, omdat juist in de context van het geheel nu de schrijfvaardigheid expliciet niet als vereiste wordt gesteld. Wij vinden dit signaal niet gelukkig.

Met betrekking tot het amendement op stuk nr. 22 heeft de staatssecretaris terecht aangegeven

dat er niet alleen praktische problemen aan verbonden zijn, maar dat het ook zou kunnen leiden tot een ongewenst precedent. Immers, hierdoor zouden aan twee relaties tegelijkertijd rechtsgevolgen worden verbonden. Ik vind dit in principiële zin een vergaande stap. Het zal niemand verbazen dat ik dit amendement als "in strijd is met de goede zeden" beschouw.

Voorzitter! In eerste termijn heb ik aangegeven dat wij niet onverkort positief tegenover dit wetsvoorstel staan. Echter, wij hebben oog voor de verbeteringen die dit wetsvoorstel brengt. Ik denk hierbij onder meer aan de wenselijkheid oud-Nederlanders niet langer in onzekerheid te laten verkeren. Dit brengt ons tot een positieve houding tegenover dit wetsvoorstel, maar de aanvaarding van het amendement inzake de taalbeheersing zou de beslissing om ook daadwerkelijk voor te stemmen gemakkelijker maken.

De algemene beraadslaging wordt geschorst.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.

Aan de orde is het debat naar aanleiding van een algemeen overleg op 10 februari 2000 over **Derde eeuw spoor**.

De heer **Stellingwerf** (RPF): Voorzitter! Vorige week wakte de minister de indruk niet zo zwaar te tillen aan het probleem van de rookoverlast in treinen. Een groot aantal reizigers ondervindt veel overlast van of heeft een grote hekel aan rook in het openbaar vervoer. Een bepaalde groep kan mede daardoor zelfs geen gebruik maken van de trein. Gelukkig is dat niet zo'n heel grote groep. Maar toch, zij kan er geen gebruik van maken. Dat is, denk ik, niet acceptabel. Wij vinden dat een rookverbod op zichzelf de meeste duidelijkheid schept. Maar in ieder geval moet de overlast zoveel mogelijk worden teruggedrongen. Hier is nog veel winst te boeken. Als een algeheel verbod niet haalbaar is, is aan het volgende te denken: - een rookverbod in alle stoptreinen; - het terugdringen van het aantal rookstoelen in de overige treinen van

15% naar 8%, conform het resultaat van de enquête van de Consumentenbond; - rookgedeeltes alleen aan de uiteinden van het treinstel, zodat men niet door rookgedeeltes hoeft te lopen.

Er is gewoon heel veel winst te boeken. Daarom dien ik de volgende motie in.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende, dat:

- iedereen in beginsel ongehinderd gebruik moet kunnen maken van het openbaar vervoer;
- een groot aantal burgers (ernstige) overlast ondervindt van het feit dat in treinen wordt gerookt;
- in bus, tram en metro niet gerookt mag worden;
- in treinen de overlast van het roken nog aanzienlijk terug te dringen is;

verzoekt de regering in overleg met de Nederlandse Spoorwegen te treden met als inzet de overlast van het roken in treinen zoveel mogelijk terug te dringen en dit uitgangspunt in te brengen in de contractonderhandelingen die in de loop van dit jaar zullen plaatsvinden,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**: Deze motie is voorgesteld door het lid Stellingwerf. Naar mij blijkt, wordt zij voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 16 (26464).

De heer **Stellingwerf** (RPF): Voorzitter! Deze minister weet geld uit te geven. Als ik de berichten moet geloven besteedt zij 2,25 mld. aan het rekeningrijden. Maar zij weet ook geld uit te sparen. De bedragen van 5 mld. voor de noordtak van de Betuwelijn en 5 mld. voor de zuidtak hoeven niet meer te worden geraamd. Recentelijk werd duidelijk dat misschien ook het bestaande spoor tussen Utrecht en Zevenaar dankzij betere benuttingsmaatregelen niet viersporig hoeft te worden. Dat scheelt weer een paar miljard. Voorzitter! Als dit laatste klopt, lijkt er een logische conclusie mogelijk: als het voor dit traject geldt, geldt het ook voor andere trajecten uit het

Stellingwerf

MIT waarvoor nu nog viersporigheid is voorzien. Met het uitgespaarde geld zouden veel meer bestaande knelpunten kunnen worden opgelost en daarom wil ik op dat punt ook een motie indienen. Dat is tegelijk mijn laatste motie.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende, dat:

- de minister niet uitsluit dat ten gevolge van diverse benuttingsmaatregelen het treinverkeer van de HSL-Oost tussen Utrecht en Zevenaar wellicht grotendeels over de twee bestaande sporen kan worden afgewikkeld;
- daardoor omvangrijke investeringen achterwege kunnen blijven;
- via dergelijke maatregelen, op andere trajecten waar tot nog toe viersporigheid is voorzien, soortgelijke effecten mogen worden verwacht;
- daardoor tot nog toe in het MIT voorziene investeringen vrij zouden kunnen vallen dan wel niet behoeven te worden geraamd;
- daarmee urgentere knelpunten in het bestaande railnet zouden kunnen worden opgelost;

verzoekt de regering te bezien in hoeverre benuttingsmaatregelen kunnen leiden tot grotere doelmatigheid van railprojecten uit het MIT waar tot nu toe viersporigheid is voorzien en de resultaten hiervan te betrekken bij de opstelling van het eerstvolgende MIT,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter: Deze motie is voorgesteld door het lid Stellingwerf. Naar mij blijkt wordt zij voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 17 (26464).

De heer Van Gijzel (PvdA): Ik heb geluisterd naar wat de heer Stellingwerf voorstelt, maar ik kan mij niet herinneren dat wij dit besproken hebben in het algemeen overleg. In welk kader doet hij dit voorstel?

De heer Stellingwerf (RPF): Ik heb deze zaak in de commissievergadering aan de orde gesteld.

De heer Van Gijzel (PvdA): Zeker, maar toen stond het ook al niet op de agenda. Dit is op zichzelf meer een discussie voor het MIT. Het past in een integrale afweging over hoe wij met onze financiering en de financieringsmiddelen omgaan. Maar ik vind het een nogal lastige afweging om er één geïsoleerd traject uit te lichten en daarvan vervolgens te zeggen wat daar al dan niet mee moet gebeuren. Je moet dat natuurlijk afwegen tegen andere dingen.

De heer Stellingwerf (RPF): Ik heb zelf de conclusie getrokken dat het hier goed in te passen was, want de agenda was bijna zo breed als de wereld. In ieder geval kon tijdens het algemeen overleg ook in brede zin over de problematiek rond het spoor worden gesproken. Bovendien heeft wat ik zojuist beweerde de afgelopen week in de pers gestaan. Daarom heb ik dit punt ook bij het algemeen overleg betrokken. Er is dan ook niets mis mee. Concreet vraag ik dus een onderzoek te laten verrichten en om de resultaten van dat onderzoek te betrekken bij het MIT. Mij dunkt dat men daar geen moeite mee hoeft te hebben.

Voorzitter! Ik wil vervolgens iets zeggen in verband met de persberichten over de HSL-Oost. De minister heeft naar aanleiding van een eerder door mij ingediende maar aangehouden motie met de regio Ede afgesproken dat onderzoek zal worden gedaan naar eventuele verplaatsing en dus nieuwbouw van een regionaal intercitystation in dat gebied. De NS en Rijkswaterstaat zullen bij dat onderzoek worden betrokken en omdat ik de activiteiten van de minister positief waardeer, leek mij dit debat een goede gelegenheid om de motie in te trekken.

De voorzitter: De eerder aangehouden motie-Stellingwerf/Van der Steenhoven over het viersporig maken van het traject Utrecht-Arnhem (26828, nr. 22) is ingetrokken.

□

Minister Netelenbos: Voorzitter! Ik wil reageren op de twee moties die de heer Stellingwerf heeft ingediend. Ik vind ook dat wij moeten oppassen dat rokers anderen geen overlast bezorgen. Al tijdens het algemeen

overleg heb ik gezegd dat juist een trein zich in het openbaar vervoer onderscheidt van ieder ander voertuig, van bijvoorbeeld een vliegtuig, een tram of een bus. Ik ben er niet voor een rookverbod af te dwingen. Het komt zeker in besprekingen aan de orde. Vrijdag heb ik geluisterd naar Het Geding. Toen heb ik de heer Stellingwerf zijn opvatting te vuur en te zwaar horen verdedigen. Hij vond dat zijn beleid moest worden gevolgd. Dat was de rechter van dienst niet helemaal met hem eens, en ik meen ook dat met wijsheid van hem was. Ik wil ook niet dat als het niet nodig is wordt bevorderd wat de heer Stellingwerf wil. Thans is alles al ingewikkeld genoeg.

De heer Stellingwerf (RPF): Voorzitter! Ik vind dat de minister nu het probleem wat al te groot maakt. Het klopt dat ik aan dat programma heb meegedaan. De rechter van dienst, zelf een verwoed roker, gaf mij niet geheel ongelijk. Daarom heb ik mijn standpunt in die zin wat aangepast, dat ik in deze motie niet meer spreek over een rookverbod, maar over het zoveel mogelijk terugdringen van de overlast van het roken. Daarbij is nog een wereld te winnen. Daar gaat het nu om.

Minister Netelenbos: Voorzitter! Tijdens het algemeen overleg heb ik gezegd dat wij dit thema met de reizigersorganisaties moeten bespreken. Die zullen hun eigen verantwoordelijkheid moeten nemen. Kennelijk is het percentage van 15 commercieel nog net aantrekkelijk. De heer Stellingwerf had het nu over een percentage van 8. Gelet op de prioriteitenstelling lijkt mij dit evenwel niet het meest geschikte thema waarover ik met de NS nadrukkelijk overleg zou moeten voeren. Ik heb wel begrip voor de zorg van de heer Stellingwerf. Ik vind roken ook een vervelende eigenschap en meer roken echt lastig. Ook vind ik dat wij goed rekening moeten houden met burgers die vanwege een ziekte niet tegen roken kunnen. Echter, als men gebruik maakt van de trein, kun je door op te letten en een geschikte plaats te kiezen zelf meer voorkomen dan bij iedere andere vorm van openbaar vervoer. Ik vind dus dat de motie van de heer Stellingwerf het verkeerde beeld oproept. Daarom wil ik aanneming ervan ontraden.

Netelenbos

De heer **Stellingwerf** (RPF): Voorzitter! Ik noem in de motie geen concrete maatregelen. Ik geef alleen een paar voorbeelden. Het gaat nu om de richting van het beleid. Er kan nog veel winst worden geboekt en ik vind het absoluut niet een minderwaardig streven als men dit thema bij de contractonderhandelingen wil betrekken. Ik hoop dat dat gebeurt en dat de Kamer de minister de door mij gewenste boodschap meegeeft.

Minister **Netelenbos**: U blijft een fervent pleiter voor uw eigen zaak. Dat waardeer ik zeer, maar ik blijf van mening dat ik aanneming van deze motie moet ontraden.

Voorzitter! Met de andere motie wordt vooruitgelopen op een discussie die wij nog moeten voeren. Die zal gaan over de vraag of het mogelijk is met verbetering van het bestaande tracé tussen Utrecht en Zevenaar het hogesnelheidsvervoer af te wikkelen zonder dat sprake is van spoorverdubbeling. Daarover voeren wij overleg. Er is een tracé-MER-studie gedaan en deze zomer moet ik een besluit nemen. Wij kunnen dan spreken over de vraag wat wijsheid is. Met de motie wordt dan ook iets te ver voor de muziek uit gelopen. Van de zomer komt dit onderwerp namelijk aan de orde. Daarnaast wijs ik erop dat een spoorverdubbeling niet zo vaak aan de orde is. Wij zijn begonnen met de spoorverdubbeling tussen Amsterdam en Utrecht. Daaraan is al uitvoering gegeven, dus dat is niet meer terug te draaien. Bovendien is deze spoorverdubbeling zeer noodzakelijk. Wij voeren dus de discussie met elkaar over het beter benutten van het bestaand spoor. Ik heb dan ook niet zoveel behoefte aan de motie. Zij loopt ook te veel vooruit op de discussie die wij rond de zomer over de HSL-Oost moeten hebben.

Het klopt dat wij op dit moment samen met de betrokken gemeente en de Nederlandse Spoorwegen onderzoek doen naar de stationsverplaatsing. Ik ben blij dat de motie daarover wordt ingetrokken.

De beraadslaging wordt gesloten.

De vergadering wordt van 15.50 uur tot 16.30 uur geschorst.

Aan de orde is de voortzetting van de behandeling van:

- **het voorstel van rijkswet Wijziging van de Rijkswet op het Nederlandschap met betrekking tot de verkrijging, de verlening en het verlies van het Nederlandschap (25891, R1609).**

De algemene beraadslaging wordt hervat.

□

Staatssecretaris **Cohen**: Voorzitter! Ik ben de heer Apostolou nog een reactie schuldig op zijn gewijzigde amendement op stuk nr. 25. Hoewel ik het met hem eens ben dat door het onderbrengen daarin van de gevallen bedoeld in artikel 6, eerste lid, onder a, b en c, zijn amendement wat consistentier is geworden, meen ik toch dat door de groei van het aantal mensen dat onder de optieregeling valt en daarmee verdwijnt bij de naturalisatie, onder de gelijktijdige constatering dat het criterium van de openbare orde een belangrijke afwijzingsgrond is bij naturalisatie en bijgevolg dus ook ten aanzien van de gevallen waarom het hier gaat, ik mij niet voor dat amendement kan uitspreken.

De heer **Apostolou** (PvdA): Ik heb de staatssecretaris gevraagd of hij iets kan zeggen over de praktijk van de afgelopen 25 jaar. Waar zijn problemen ontstaan, zodanig dat die het nodig maken een wetwijziging aan te brengen? Ik pleit niet voor het weghalen van het artikel in de wet, maar wel voor het maken van een uitzondering van de desbetreffende drie categorieën.

Staatssecretaris **Cohen**: Ik kan u over die praktijk geen exacte cijfers geven; het gaat mij erom dat bij de naturalisatie het criterium van de openbare orde belangrijk is. Een niet onbelangrijk deel van degenen die nu nog onder de naturalisatie vallen, komt straks terecht in de optieregeling. Die combinatie van beide factoren maakt dat ik vind dat je het criterium van de openbare orde bij de optieregeling en eigenlijk voor het geheel niet kan missen.

De heer **Apostolou** (PvdA): Dat criterium blijft gelden voor die categorieën die er nu in zijn

ondergebracht. De overige twee waarvoor ik in eerste instantie pleitte, vielen er niet onder. Ik wil gewoon de situatie van nu handhaven.

Staatssecretaris **Cohen**: Over categorie b praten wij niet. Categorie c kent nu ook al een toets inzake openbare orde, terwijl categorie a is uitgebreid.

De heer **Apostolou** (PvdA): Waarom? Dat betreft toch alleen de tweedegeneratiejongeren.

Staatssecretaris **Cohen**: Tenzij ik mij vergis, ik heb begrepen dat die categorie groter is geworden.

De heer **Apostolou** (PvdA): Dat is juist de categorie tweedegeneratiejongeren.

Staatssecretaris **Cohen**: Dan moet ik dit nog even nagaan en zal ik er op terugkomen.

Voorzitter! De heer Apostolou heeft gevraagd om een nadere reactie mijnerzijds op zijn amendement op stuk nr. 20. Naar mijn gevoel heb ik vanmorgen de belangrijkste argumenten genoemd. Misschien kan ik hem nog een extra argument noemen. Ik heb reeds gezegd dat ik slechts een niet verwijtbaar gat vatbaar vind voor reparatie, maar dat het gevolg van het ontstaan van een verwijtbare onderbreking niet zo dramatisch is als de heer Apostolou heeft geschetst. Ook in de huidige systematiek kent de wet de mogelijkheid dat vreemdelingen die in totaal tien jaar in Nederland hoofdverblijf hebben, waarvan twee jaar voorafgaand aan het naturalisatieverzoek en waarvan twee jaar ononderbroken, voor naturalisatie in aanmerking komen. Als iemand hier tien jaar is geweest en er in die twee jaar nog een gat zit, hoeft hij nooit langer dan twee jaar te wachten. Alles bij elkaar genomen, blijft er heel weinig over waarvan je moet zeggen dat je die eis, die overigens van belang is, moet laten vallen.

De heer **Apostolou** (PvdA): Voorzitter! De meeste aanvragers verblijven vijf jaar in Nederland. De staatssecretaris brengt nu een nieuw element in van degenen die al tien jaar in Nederland verblijven. Mij gaat het om de mensen die in aanmerking